

Sygn. akt IX U 236/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 sierpnia 2016 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Maria Konieczna
Protokolant:	Iwona Porwoł

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 18 sierpnia 2016 r. w Rybniku

sprawy z odwołania (...) Sp. z o.o. w W. Śl.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

przy udziale zainteresowanych P. K. (1) (K.), L. K. (K.), K. K. (2) (K.), Ł. K. (K.), P. K. (2) (K.), J. K. (K.)

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym i przypis składek

na skutek odwołania (...) Sp. z o.o. w W. Śl.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 15 października 2015r. Znak (...) w zakresie dotyczącym zainteresowanych P. K. (1), L. K., K. K. (2), , Ł. K., P. K. (2), J. K.

1. oddala odwołanie,

2. zasądza od odwołującej się na rzecz organu rentowego kwotę 180,00 zł

(sto osiemdziesiąt złotych 00/100) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia

Sygn.akt IX U 236/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15.10.2015r. wydaną w stosunku do płatnika i osób ubezpieczonych – zainteresowanych w sprawie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. stwierdził, że dla płatnika składek (...) Sp. z o. o. w W. kwota przypisu składek za okres od 01/2012 do 03/2015 wynosi:

- na FUS – 208 148,91 zł

- na FUZ – 523,31 zł

- na FP – 10 468,64 zł

- na FGŚwP – 602,86 zł

a obowiązek wynika z braku zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego osób, z którymi zawarte zostały umowy cywilnoprawne nazwane przez płatnika umowami o dzieło gdyż umowy te spełniają kryteria umów o świadczenie usług i płatnik składek nie naliczył składek na ubezpieczenia społeczne od wypłacanych pracownikom środków finansowych nazwanych bonami z okazji Świąt Bożego Narodzenia.

Decyzja powyższa obejmowała między innymi zainteresowanych P. K. (1) (K.), L. K. (K.), K. K. (2) (K.), Ł. K. (K.), P. K. (2) (K.), J. K. (K.).

W uzasadnieniu decyzji podniesiono, że przeprowadzono kontrolę u płatnika składek, w wyniku której ustalono, że w ramach umów nazwanych „umowami dzieło” ubezpieczeni wykonywali czynności związane z poszczególnymi etapami obróbki mechanicznej metali polegające na spawaniu, toczeniu, szlifowaniu, składaniu, montażu stropnic odzawałowych, bramownic, zsuwni, pakowaniu głowic, malowaniu hali, układaniu kostki brukowej.

Wszystkie czynności wynikające z zawartych spornych umów były wykonywane na terenie Spółki a specjalistyczny sprzęt niezbędny do wykonania prac był udostępniany przez płatnika składek.

Zatem powyższe umowy mają charakter umów o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy o zleceniu.

Nadto płatnik wszystkim pracownikom w grudniu 2014r wypłacił w równej wysokości środki finansowe w formie „bonów” z okazji Świąt Bożego Narodzenia finansowanych ze środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych bez uwzględnienia kryterium socjalnego.

(...) Sp. z o. o. w W. odwołał się od tej decyzji i po sprecyzowaniu odwołania w piśmie z dnia 1.02.2016r, nie zakwestionował zaskarżonej decyzji w stosunku do ubezpieczonych, co do których przypis związany jest wyłącznie z naliczeniem składki od bonów wypłaconych ze środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych i nie kwestionował przypisu związanego z naliczeniem składek od bonów wypłaconych ze środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, a także nie kwestionował prawidłowości rachunkowych wyliczeń przypisu składek.

Zakwestionował natomiast podleganie ubezpieczeniom społecznym osób, z którymi odwołująca współpracowała na podstawie umów o dzieło, a które organ rentowy zakwalifikował jako umowy o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy o zleceniu.

Odwołująca się Spółka wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i umorzenie postępowania oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania skarżąca podniosła, że realizacja spornych umów wymagała od wykonawcy wiedzy specjalistycznej i doświadczenia, kreatywności, umiejętności i myśli technicznej.

Miejsce wykonywania umów oraz udostępnienie sprzętu niezbędnego do przeprowadzenia prac nie stanowi konstytutywnego elementu umowy o dzieło czy też zlecenia.

Umowy sporne nie miały jednolitego charakteru i każda z nich winna być oceniana odrębnie a przed wydaniem zaskarżonej decyzji organ rentowy nie zgromadził wszystkich niezbędnych dowodów.

Wnioski zostały sformułowane ogólnikowo bez odniesienia się do stanu faktycznego i bez wskazania w zaskarżonej decyzji na jakich dowodach się oparła co potwierdza przekonanie odwołującej się, że zaskarżona decyzja została

wydana wyłącznie z profiskalnych pobudek zaś sentencja decyzji ustalona została jeszcze przed wszczęciem postępowania.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Organ rentowy podtrzymał stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji.

Podniósł, że umowy nazwane przez płatnika umowami o dzieło były zawierane na okres miesięczny bądź kilkumiesięczny na wykonywanie powtarzalnych czynności, które nawet, gdy prowadzą do wymierzonego efektu nie mogą być rozumiane jako jednorazowy rezultat i kwalifikowane jako dzieło.

Nadto z zeznań złożonych przez płatnika do protokołu w trakcie kontroli wynika, iż umowy zlecenia i umowy o dzieło były zawierane na wykonanie podobnych prac.

Zainteresowany L. K. w piśmie z dnia 3.06.2016r. podniósł, iż nie posiada dostatecznej wiedzy w zakresie zasadności dokonywania kwalifikacji zawieranych przez odwołującą się umów cywilnoprawnych i ustalania w tym zakresie obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym i przypisu składek zaznaczając, iż organem właściwym do dokonania oceny i wydania rozstrzygnięcia w sprawie jest Sąd.

Zainteresowany Ł. K. oświadczył przed tut. Sądem, iż pozostawia sprawę do rozstrzygnięcia Sądu.

Zainteresowani P. K. (1), K. K. (2), P. K. (2), J. K. prawidłowo wezwani, nie stawili się na wyznaczony termin rozprawy.

Rozpoznając sprawę Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

(...) Sp. z o. o. w W. zajmuje się produkcją konstrukcji metalowych i ich części, obróbką mechaniczną elementów metalowych, produkcją, remontem i konserwacją urządzeń i sprzętu na potrzeby górnictwa czy przemysłu samochodowego.

Pracownicy zatrudnieni na podstawie umów o dzieło wykonywali czynności związane z poszczególnymi etapami obróbki mechanicznej metali, np. szlifowanie konstrukcji metalowych, pakowanie głowic, remont, rozbiórka i malowanie silowników hydraulicznych, składowanie elementów bramownicy, suwni oraz czynności porządkowe, tj. porządkowanie stanowiska pracy, sprzątanie hali i obejścia.

Czynności jak wyżej nie wymagały specjalistycznej wiedzy, były wykonywane samodzielnie, chociaż w końcowym etapie tych czynności, gdy np. należało skrócić potężną dławicę pomagali inni pracownicy, którzy „byli pod ręką”, bez rozróżnienia który pracownik pracuje na podstawie umowy zlecenia, a który na podstawie umowy o pracę.

Umowy o dzieło zawierane były na okres miesięczny bądź kilkumiesięczny, w sposób powtarzalny. Przy zawieraniu umów nie sprawdzano kwalifikacji zawodowych danej osoby.

Osoby pracujące na podstawie umowy o dzieło pracę wykonywały w Zakładach płatnika w N. oraz w W..

W Zakładzie płatnika znajdującym się w N. dokonywano produkcji różnego rodzaju konstrukcji metalowych oraz naprawiano różne elementy urządzeń i maszyn górniczych. Osoby pracujące na podstawie umowy o dzieło były dobierane w grupy i zajmowały się określoną konstrukcją lub urządzeniem i każdy z nich wykonywał pewne czynności najczęściej polegające na demontażu urządzeń, ich czyszczeniu, wymianie uszczelek, szlifowaniu.

Osoby wykonujące prace w zakładzie znajdującym się w W. zajmowały się czyszczeniem, myciem i pakowaniem głowic do silników samochodowych.

Pracownicy pracujący na podstawie umów o dzieło pracowali w godzinach pracy Zakładu. Na hali w N. praca jest wykonywana na dwie zmiany, w godzinach 6:00-14:00, 14:00-22:00, w W. obowiązuje tryzmianowy system pracy. Nie było możliwości dowolnego ustalenia czasu pracy.

Praca wykonywana była przy użyciu sprzętu firmy. Pracownicy j.w. otrzymywali od płatnika niezbędny do wykonywania prac sprzęt i narzędzia oraz środki ochrony, a pracujący dłużej także odzież roboczą.

W przypadku umów zlecenia obowiązywała stawka godzinowa. Wyplata wynagrodzenia następowała raz w miesiącu, 10-tego dnia miesiąca, tj. w terminie płatności dla wszystkich zatrudnionych pracowników na konto pracownika lub w formie gotówkowej (w przypadku braku konta).

Praca nadzorowana była przez kierownika produkcji, brygadzystę.

W Zakładzie była prowadzona ewidencja czasu pracy, najpierw poprzez odnotowywanie obecności przez kierownika, brygadzystę, potem wprowadzono elektroniczne karty kontroli czasu pracy.

Umowy o dzieło były zawierane przez płatnika w sytuacji zwiększonej liczby zamówień i przy produkcji głowic. Intencją płatnika było nieodrywanie własnych pracowników od „seryjnej produkcji”, a przy remontach urządzeń górniczych celem płatnika było powierzenie tych prac byłym górnikom, którzy znali te urządzenia bez konieczności przeszkolenia do wykonywania tych prac własnych pracowników

Organ rentowy w stosunku do każdego z zainteresowanych i płatnika składek wydał w 2015r decyzje stwierdzające, że podlegają oni obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym jako osoby wykonujące umowę zlecenia i ustalił podstawy wymiaru składek uznając, że umowy nazwane przez płatnika umowami o dzieło nie spełniają kryterium takich umów.

Decyzje te zostały doręczone płatnikowi w lutym 2016r. Żadna ze stron się od nich nie odwołała.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o kserokopię dokumentacji akt organu rentowego, kserokopie zaskarżonych decyzji k. 16 – 33 akt, kopie decyzji wydanych w stosunku do poszczególnych zainteresowanych, k. 34 – 35 akt IX U 236/16, k. 34 – 35 akt IXU 237/16, k. 34-35 akt. IXU 238/16, k. 34-36 akt IXU 239/16, k. 34-35 akt IX U 240/16, k.34-35 akt IX U 241/16, zeznania świadków: K. N., P. S., słuchanego w charakterze odwołującego się P. B. (V-ce Prezes Zarządu)- akta sprawy tut. Sądu IX U 1390/15, kserokopia protokołu k. 82-86 akt, zeznania świadków J. P., W. S., M. W., Z. T., M. F. – akta sprawy tut. Sądu IX U 242/16, kserokopia protokołu k. 87 -91, zeznania zainteresowanych: L. K., Ł. K. –protokół k. 95 akt i protokół elektroniczny, k.97 akt.

Sąd uznał zeznania powyższych świadków i zainteresowanych za wiarygodne, gdyż są one logiczne, spójne, wzajemnie się potwierdzają i znajdują potwierdzenie w powołanej przez Sąd dokumentacji.

Sąd dał wiarę także zeznaniom V-ce Prezesa Zarządu płatnika w zakresie, w jakim nie pozostają one w sprzeczności z zeznaniami zainteresowanych i świadków.

Wobec wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy Sąd pominął dowód z przesłuchania w charakterze świadków P. T. i K. P. oraz w charakterze zainteresowanych P. K. (1), K. K. (2), P. K. (2), J. K..

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie,

Spór w niniejszej sprawie po sprecyzowaniu odwołania sprowadza się do rozstrzygnięcia, czy zawarte przez płatnika umowy z zainteresowanymi są rzeczywiście umowami o „dzieło” czy też umowami o świadczenie usług, do których zgodnie z art. 750 kc stosuje się przepisy o zleceniu.

Przez umowę o dzieło zgodnie z treścią art. 627 kc, przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Dzieło może mieć charakter materialny lub niematerialny, musi być jednak indywidualnie i konkretnie oznaczone.

W przypadku umowy o dzieło istotne jest zawsze osiągnięcie umówionego rezultatu bez względu na rodzaj i intensywność świadczonej w tym celu pracy i staranności.

Szereg powtarzalnych czynności, zwłaszcza takich, które składają się na zorganizowany cykl produkcyjny, nawet gdy prowadzą do wymiernego efektu, nie może być rozumiany jako jednorazowy rezultat i kwalifikowany jako realizacja umowy o dzieło (wyrok SA w Gdańsku III AUa 964/14).

Tutejszy Sąd w całości ten pogląd podziela.

Zgadza się również ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 4.02.2014r III AUa 333/13, który stwierdził, że w przypadku produkcji składającej się z poszczególnych etapów polegających na przygotowaniu, czyszczeniu, składaniu, spawaniu elementów przeznaczonych do wykonania dzieła nie jest jego wykonaniem, jeżeli te etapy są wykonywane przez różne osoby i nie prowadzą do powstania zindywidualizowanego zakończonego przedmiotu zaś wykonanie określonej ilości sztuk pewnych elementów nie jest takim dziełem skoro dopiero te elementy służą powstaniu dzieła, urządzenia lub maszyny.

Zainteresowani w tej sprawie wykonywali proste prace przy demontażu, czyszczeniu, szlifowaniu, cięciu, gwintowaniu konstrukcji metalowych i urządzeń górniczych. Każdy z nich wykonywał powtarzalne czynności na jednym z etapów składających się na produkcję bramownic czy remont urządzeń górniczych.

Takie czyszczenie głowic i ich pakowanie było jednym z etapów ich cyklu produkcyjnego i choć był to końcowy etap tego cyklu i prowadził do wymiernego efektu w postaci zapakowania głowic do koszy to nie może być rozumiany jako jednorazowy rezultat i kwalifikowany jako realizacja umowy o dzieło.

Także drobne prace porządkowe w postaci sprzątnięcia stanowisk pracy, sprzątnięcia hali nie mogą być zakwalifikowane jako wykonywanie dzieła bo chodziło w nich o staranne ich wykonanie a nie rezultat w postaci zindywidualizowanego dzieła.

Istotne znaczenie dla oceny charakteru spornych umów ma również fakt, że zainteresowani musieli powierzone im prace wykonywać zgodnie z zaleceniami płatnika, który także kontrolował sposób wykonywania przez nich prac w trakcie ich wykonywania.

Korzystali przy tym ze sprzętu i narzędzi, środków ochrony indywidualnej płatnika.

Z uwagi na cykl produkcyjny płatnika powierzone czynności zainteresowani musieli wykonywać w godzinach pracy zakładów płatnika na poszczególnych zmianach. W danym dniu, zależnie od wymogów produkcji, pracownicy płatnika wskazywali im jakie czynności i ile elementów ma być wykonanych.

Wbrew twierdzeniom Prezesa płatnika czyszczenie czy szlifowanie oraz pakowanie głowic nie wymagało posiadania przez osoby je wykonujące szczególnych umiejętności czy kwalifikacji a jedynie starannego działania zgodnie z ustaloną u płatnika technologią tego etapu cyklu produkcyjnego.

Zatem wykonywanie przez zainteresowanych tych samych powtarzalnych czynności na pewnym etapie cyklu produkcyjnego nawet jeżeli w umowach wskazano ilość i rodzaj elementów urządzeń lub głowic, których poszczególne umowy dotyczyły, należało zakwalifikować jako umowy o świadczenie usług z art. 750 kc, do których stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu.

W konsekwencji należało przyjąć, że na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 2, art. 18 ust. 3 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998r o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015r, poz. 121) osoby wykonujące takie

umowy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu a przychody z tego tytułu przez nich osiągnane od (...) Sp. z o. o. stanowią podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia.

Następstwem zaś ustalenia podlegania ubezpieczeniom społecznym przez zainteresowanych za okresy wykonywania spornych umów jest wyliczenie i przypis składek na FUS, FUZ, FP i FGP zgodnie z art. 38 ust. 1 i art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998r o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 104 ust. 1 ustawy z dnia 20.04.2004r o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015r, poz. 149) i art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 13.07.2006r o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2014r, poz. 272).

Organ rentowy dokonał wyliczenia przypisu składek po przeprowadzeniu kontroli u płatnika w oparciu o przedstawioną przez niego dokumentacją płacową i dotyczącą wysokości opłaconych składek. Prawidłowości dokonanych wyliczeń przypisu składek odwołujący się nie kwestionował.

Dlatego też Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie jak w pkt 1 wyroku.

Na mocy art. 98 kpc Sąd obciążył odwołującą się jako stronę przegrywającą kosztami postępowania.

Sąd zważywszy na treść odwołania uznał, że istotą sporu w tej sprawie nie była wysokość przypisanych składek ale podstawa powstania obowiązku ich opłacania.

Wynika to z treści odwołania, w którym zakwestionowano podleganie ubezpieczeniom społecznym zainteresowanych z tytułu wykonywania spornych umów.

W ocenie Sądu organ rentowy w pierwszej mierze powinien był wydać decyzje o podleganiu ubezpieczeniom społecznym osób wykonujących sporne umowy i doręczyć je płatnikowi a uczynił to dopiero po wniesieniu odwołania w tej sprawie.

Skoro w istocie przedmiotem sporu w zaskarżonej decyzji było ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym a nie wysokość składek to jest to sprawa, która swym charakterem jest zbliżona do spraw o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego.

Zgodnie więc z przepisem §11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002r w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2015r, poz. 617) Sąd zasądził od odwołującej na rzecz organu rentowego koszty zastępstwa procesowego w kwocie 180 zł zgodnie z wnioskiem o zasądzenie kosztów według norm przepisanych.

Sędzia